

Index genderové rovnosti: Česko si polepšilo, za zbytkem EU nadále zaostává

24.10.2023 - Lenka Čermáková | Vláda ČR

„Nelichotivé umístění Česka v indexu genderové rovnosti mě zásadně nepřekvapuje. Genderové nerovnosti jsou dlouhodobým problémem naší společnosti a jejich řešení není otázkou několika málo let. Jsem proto ráda, že podpora rovnosti žen a mužů patří k prioritám vlády i k mým osobním prioritám,“ říká Klára Šimáčková Laurenčíková, zmocněnkyně vlády pro lidská práva.

„Vláda v oblasti rovnosti žen a mužů již přijala řadu důležitých opatření. Jedná se například o zvýhodnění zaměstnávání žen na částečné úvazky, možnost flexibilnějšího čerpání rodičovské, zvyšování počtu dětských skupin či zavedení tzv. výchovného, tedy bonusu k důchodu za vychované dítě. Další opatření se připravují – ať už jde o nový zákon o domácím násilí či novelu zákoníku práce směřující k lepší vymahatelnosti práva na stejnou mzdu za práci stejné hodnoty. Předpokládám, že tato opatření se v následujících letech promítnou do hodnocení Česka v indexu genderové rovnosti,“ dodává Klára Šimáčková Laurenčíková, zmocněnkyně vlády pro lidská práva.

„Pozitivní je, že prakticky ve všech oblastech měřených indexem jsme se oproti předchozímu vydání zlepšily. Daří se nám odstraňovat genderové nerovnosti především na trhu práce. V Česku se snižují rozdíly ve mzdách žen a mužů – během 7 let se rozdíl v průměrné mzdě žen a mužů snížil z 22 % na stávajících 15 %. Ve srovnání se zbytkem EU máme také velmi nízkou míru nezaměstnanosti žen. Kde naopak pokulháváme je přetrvávající velmi nízké zastoupení žen v rozhodovacích pozicích – ať už se jedná o politiku, veřejné instituce či vedení firem. V tomto by mohla pomoci nová směrnice o vyrovnaném zastoupení žen a mužů v dozorčích a správních radách obchodních společností, kterou musíme do konce příštího roku promítnout do české legislativy,“ říká Radan Šafařík, ředitel Odboru rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR.

Bližší informace o Indexu genderové rovnosti (EIGE Gender Equality Index):
<https://eige.europa.eu/gender-equality-index>

Shrnutí výsledků Indexu genderové rovnosti (EIGE Gender Equality Index 2023):

Od roku 2020 došlo k největšímu zlepšení výsledků Česka v oblasti práce (+1,8 bodu). Naopak oblastí s nejnižším hodnocením (30,2 bodu) je oblast moci. Od roku 2010 se skóre Česka zvýšilo o 2,3 bodu, zejména díky zlepšení v oblasti peněz (+5,6 bodu) a znalostí (+4,4 bodu). Od roku 2020 se skóre Česka zlepšilo o 0,7 bodu. To lze přičíst zlepšení v oblastech práce (+1,8 bodu) a znalostí (+0,9 bodu). Česká republika obsadila v žebříčku genderové rovnosti 25. místo.

Další zjištění

Index genderové rovnosti EIGE se v roce 2023 tematicky zaměřil na sociálně spravedlivou transformaci Zelené dohody pro Evropu. Jeho tematické zaměření analyzuje tyto aspekty:

Údaje byly shromážděny prostřednictvím různých průzkumů, například průzkumu institutu EIGE z roku 2022 týkajícího se rozdílů mezi ženami a muži v oblasti neplacené péče a individuálních a společenských aktivit a dalších celoevropských průzkumů.[1] Průzkum institutu EIGE se zaměřil na genderové rozdíly v oblasti neplacené péče, včetně vazeb na dopravu, životní prostředí a osobní spotřebu a chování.

Hlavní závěry tematické části Indexu

Ženy v Česku se častěji než muži cítí zodpovědné za boj proti změně klimatu

V roce 2018 pocitovalo v Česku osobní odpovědnost za vynaložení snahy v oblasti omezení změny klimatu 23 % žen a 22 % mužů, což je výrazně méně než průměr EU (62 % žen a 61 % mužů). V roce 2022 více žen (48 %) než mužů (41 %) uvedlo, že při domácích pracích pravidelně volí možnosti šetrné k životnímu prostředí, jako je recyklace a používání ekologických čisticích prostředků. Pro srovnání v EU dosahovaly průměrné hodnoty 59 % u žen a 53 % u mužů.

Ženy v Česku dávají v porovnání s muži i s ženami v jiných zemích EU přednost ekologicky šetrnějším způsobům dopravy

V roce 2022 se v Česku 41 % žen ve srovnání s 34 % mužů pravidelně rozhodovalo pro druhy dopravy s nízkými emisemi uhlíku, jako je jízda na kole, veřejná doprava a sdílení automobilů namísto využívání vlastních automobilů. Podobně více žen (51 %) než mužů (42 %) uvedlo, že během obvyklého týdne využívají veřejnou dopravu jako jeden ze svých tří hlavních způsobů dopravy. Pro srovnání v EU dosahovaly průměrné hodnoty 32 % u žen a 29 % u mužů.

Odvětví energetiky a dopravy a rozhodovací pozice trpí významným nedostatečným zastoupením žen

V roce 2022 představovaly ženy v energetickém odvětví v Česku 18 % pracovní síly. Obdobně v odvětví dopravy tvořily ženy 24 % pracovní síly. V roce 2022 pouze 26 % vyšších administrativních pracovních pozic na ministerstvech zabývajících se životním prostředím a změnou klimatu zastávaly ženy, což je výrazně méně než průměr EU, který činí 44 %. Ženy obsadily pouze 20 % rozhodovacích funkcí v rámci parlamentních výborů zabývajících se životním prostředím a změnou klimatu, zatímco průměr EU činí 30 %.

[1] Byly použity tyto zdroje: průzkum institutu EIGE o genderových rozdílech v oblasti neplacené péče a individuálních a společenských aktivit; evropský společenský průzkum; šetření pracovních sil prováděné Eurostatem; statistika EU v oblasti příjmů a životních podmínek; statistiky z oblasti vzdělávání; zpráva institutu EIGE o účasti žen na rozhodování.

<http://www.vlada.cz/cz/pov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/aktuality/index-genderove-rovnosti-cesko-s-i-polepsilo--za-zbytkem-eu-nadale-zaostava-209359>